

B.2. Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu

B.2.1. Rozvoj mesta v rámci Banskobystrického kraja (ÚPN VÚC Banskobystrický kraj¹)

B.2.1.1. Postavenie mesta Banská Bystrica z hľadiska formovania nadregionálnych a interregionálnych vzťahov

Mesto Banská Bystrica je administratívno-správnym centrom kraja a okresu a predstavuje jedno z najvýznamnejších centier Slovenskej republiky. Ako také je aj rozhodujúcim prvkom pri formovaní nadregionálnych a interregionálnych vzťahov celého Banskobystrického kraja.

Banskobystrický kraj predstavuje v súčasnosti značne vnútorne diferencovaný hospodársky a sídelný systém. Táto diferenciácia vychádza predovšetkým z hospodárskych, ekonomických a demografických faktorov. V kraji možno sledovať výrazné severo-južné rozdiely v hospodárskej sile a demografickom vývoji. Napriek nepriaznivejšej dopravnej dostupnosti severnej časti kraja, a teda aj mesta Banská Bystrica, je táto časť rozvinutejšia a má aj väčšie predpoklady ďalšieho rastu. Je to podmienené najmä prítomnosťou mesta Banská Bystrica a banskobystricko-zvolenskej aglomerácie – ťažiska osídlenia, celoštátneho až medzinárodného významu, ktorého je mesto jadrovým územím.

Z pohľadu medzinárodného dopravného priameho napojenia mesto Banská Bystrica v severo-južnom smere leží na medzinárodnej cestnej trase E 77 (Varšava - Krakov - Budapešť), ktorú tvoria v sieti SR cesty I. triedy č. 59 a č. 66 v peáži s rýchlostnou cestou R1.

Južne od mesta prechádza Banskobystrickým krajom medzinárodná cestná trasa E 571 (Bratislava - Košice), ktorú tvoria v sieti SR cesty I. triedy č. 65 a 50 a E 572 (Trenčín - Žiar nad Hronom) v sieti SR cesta č. 50.

Základom železničnej kostry Banskobystrického kraja sú trate celoštátneho (až medzinárodného) významu, tzv. „južný ťah“ zaradený do doplnkovej siete TEN-T (Leopoldov / Nové Zámky - Kozárovce - Zvolen - Lučenec - Košice), na území kraja traťové úseky č. 150 a 160, trať Zvolen - Kremnica / Banská Bystrica - Vrútky (traťové úseky č. 171 a 172), trať Zvolen - Banská Bystrica - Margecany (traťový úsek č. 170) a trať Zvolen - Šahy - Štúrovo (traťový úsek č. 153).

Dopravný systém dopĺňa letisko Sliač, zaradené do kategórie medzinárodných letísk.

Pre Banskobystrický kraj bude významné rozvíjanie ťažísk osídlenia na spojniciach katovickej aglomerácie a krakovskej aglomerácie v Poľskej republike s budapeštianskou aglomeráciou v Maďarskej republike.

V celoslovenskom územnoplánovacom dokumente KURS 2001 sa v záujme vyváženého a optimálneho rozvoja Banskobystrického kraja v rámci celoslovenskej a medzinárodnej úrovne odporúča „Pre zvýšenie konkurencieschopnosti celého sídelného systému... v dlhodobšej perspektíve orientovať vzájomné sídelné väzby v smere vytvorenia kompaktnej sieťovej sústavy a to napriek existujúcim prírodným prekážkam a morfológickým bariéram“, pričom „V strede Slovenska sa navrhuje vytvorenie sieťovej sústavy medzi ťažiskami osídlenia žilinsko-martinským, banskobystricko-zvolenským a lučenecko-rimavskosobotským.“

Tento rozvoj je žiaduce „Zabezpečiť rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenie na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia SR“ ako aj

¹ Záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bola vyhlásená nariadením vlády SR č.263/98 z 9.6.1998

formovaním „sídelskej štruktúry na celoštátnej a nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov.“

Širšie nadregionálne vzťahy Banskobystrického kraja ovplyvňujú spolu s vnútornými rozvojovými faktormi i užšie interregionálne vzťahy. Tieto sa budú prejavovať predovšetkým v rozvoji a formovaní jednotlivých sídelných štruktúr – ťažísk osídlenia a rozvojových osí.

Vzhľadom k výhodnejším rozvojovým podmienkam banskobystricko-zvolenského ťažiska osídlenia môže tento v dôsledku lokalizácie nových ekonomických aktivít ovplyvňovať pracovný trh nasávaním pracovných síl z regiónu Breznianskeho okresu a z južnejších častí kraja.

B.2.1.2. Postavenie mesta Banská Bystrica v sídelnom systéme

Za centrum osídlenia Banskobystrického kraja treba považovať sídla Banská Bystrica a Zvolen, ktoré so svojim zázemím, územno-priestorovými väzbami a funkciami prezentujú ťažisko osídlenia celoštátneho až medzinárodného významu. Mesto Banská Bystrica je administratívno-správnym centrom Banskobystrického kraja.

Priestor Banskej Bystrice a jej spádujúcich obcí je charakterizovaný v Konceptii územného rozvoja Slovenska 2001 ako územie ekologickej a kultúrnej hodnoty celoeurópskeho významu, s predpokladom dynamického rozvoja terciérnych a kvartérnych aktivít s prioritami rozvoja v oblasti cestovného ruchu, turizmu a rekreácie. Urbanistická štruktúra mesta a jeho satelitných vidieckych obcí v symbióze s krajinným prostredím a prírodným prostredím, ktoré je súčasťou chránených území prírody, je územím s vysokou funkčnou a priestorovou disponibilitou. Intenzívne väzby mesta s takmer všetkými obcami okresu vyplývajú z historického vývoja sídelnej štruktúry priestoru a dopravných a funkčných vzťahov vzájomne sa dopĺňajúcich.

Spádový priestor mesta Banská Bystrica tvoria katastrálne územia obcí Badín, Dolný Harmanec, Dolná Mičiná, Donovaly, Harmanec, Horná Mičiná, Kordíky, Králiky, Kyncelová, Malachov, Motyčky, Môlča, Podkonice, Priechod, Riečka, Selce, Slovenská Ľupča, Staré Hory, Špania Dolina, Tajov, Turecká². Mimoriadne postavenie medzi nimi má bývalé kráľovské mestečko Slovenská Ľupča, ktoré je už v súčasnosti, vzhľadom k možnostiam rozvoja hospodárskych aktivít, kultúrno-historickým hodnotám a bezprostrednej vzdialenosti k Banskej Bystrici, pridruženým centrom krajského mesta.

Podľa Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení jeho zmien a doplnkov je „v oblasti stredného Slovenska možno odporučiť polycentrický systém s centrami medzinárodného významu v severo-južnom smere, mestami Žilina, Martin, Banská Bystrica a Zvolen so zapojením centier v južnej časti Banskobystrického kraja, miest Lučenec a Rimavská Sobota. Polycentrická sústava v tomto priestore by sa stala súčasťou medzinárodnej sídelnej osi Katovice – Žilina – Martin – Banská Bystrica – Zvolen – Lučenec – Šalgótarján – Budapešť“.

V meste Banská Bystrica žije viac ako 75 % obyvateľov bývalého okresu Banská Bystrica, čo poukazuje na vysokú mieru urbanizácie.

Banská Bystrica - sídlo kraja - patrí do kategórie centier celoštátneho až medzinárodného významu. Tvorí severný pól banskobystricko-zvolenského ťažiska osídlenia s koncentráciou regionálnych, nadregionálnych aj celoštátnych aktivít. Samotné mesto predstavuje kompaktnú urbanistickú štruktúru, doplnenú pridruženými satelitnými útvarmi, ktoré sú administratívnymi súčasťami mesta alebo samostatnými obcami.

V meste Banská Bystrica je sústredená takmer celá vyššia vybavenosť okresu Banská Bystrica v oblastiach štátnej správy, bankovníctva, vedeckých pracovísk a školstva

² Podčiarknuté sú názvy obcí, ktoré tvoria v zmysle pokynu obstarávateľa záujmové územie mesta Banská Bystrica

celoštátneho významu. Zdravotnícke zariadenia vyhovujú svojimi kapacitami a špecializáciou a plne pokrývajú potreby mesta a širšieho zázemia. Dobudovať je potrebné sieť špeciálnych zdravotníckych zariadení orientovaných na prevenciu, služby dlhodobým chorým a geriatrické centrá. V Banskej Bystrici sú lokalizované všetky stredné školy na území bývalého okresu. Vysoké školy sú reprezentované Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici a Univerzitou Komenského - teologický inštitút v Badíne, ktoré majú celoštátnu pôsobnosť.

B.2.1.3. Požiadavky na rozvoj mesta vyplývajúce zo záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov³

Zo záväzných regulatívo-funkčného a priestorového usporiadania územia ÚPN VÚC Banskobystrický kraj sa mesta Banská Bystrica alebo jeho záujmového územia z hľadiska územného rozvoja týkajú predovšetkým tieto regulatívy:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.1. Podporovať v strednej časti Slovenskej republiky, v záujme vytvorenia celoštátne homogénneho a medzinárodne konkurenčného sídelného prostredia, rovnomerne rozložený systém osídlenia miest a vytvorenie vzájomného prepojenia žilinsko-martinského, banskobystricko-zvolenského ťažiska osídlenia s tým, aby sa v južnej časti Slovenska podporilo vytvorenie lučenecko-rimavskosobotského ťažiska osídlenia.
- 1.2. Podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak pre príslušný regionálny celok hierarchickým systémom pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:
 - 1.2.1. Podporovať rozvoj centier prvej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu: ... Banská Bystrica,...
- 1.3. Podporovať rozvoj kvartérnych centier, predovšetkým v aglomeráciách s najväčším predpokladom zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít – banskobystricko-zvolenská aglomerácia.
- 1.4. Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia
 - 1.4.1. Podporovať ako ťažiská osídlenia najvyššej - prvej úrovne:
 - banskobystricko-zvolenské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu najvyššieho celoštátneho a medzinárodného významu
- 1.5. Podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí.
- 1.6. Podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry:
 - 1.6.1. Podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa:
 - zvolensko-turčiansku rozvojovú os: Zvolen – Banská Bystrica – Turčianske Teplice – Martin (návrh v úseku Banská Bystrica – Martin),

³ Záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bola vyhlásená

- nariadením vlády SR č. 263/98 Z.z.,

- všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 4/2004 zo dňa 17. decembra 2004, ktorým sa vyhlasujú zmeny a doplnky záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj, vyhlásenej nariadením vlády SR č. 263/98 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj,

- všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 6/2007, ktorým sa vyhlasujú zmeny a doplnky záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky č. 1/2007,

- všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 14/2010 zo dňa 18. júna 2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2009.

- 1.6.2 Podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa:
- hornopohronskú rozvojovú os: Banská Bystrica – Brezno – Heľpa,
- 1.7. V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom
- 1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,
- 1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram... tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

2. V oblasti hospodárstva

- 2.1. Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj
- 2.1.2. podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať,
- 2.1.3.1. podporovať rozvoj priemyselných parkov a technologických parkov v mestách Banská Bystrica,...
- 2.2. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
- 2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii v súlade s platnou legislatívou,
- 2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,
- 2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,
- 2.2.4. pri využívaní lesných pozemkov uplatňovať funkčnú diferenciáciu územia aj v závislosti od stupňa ochrany a kategórie chráneného územia v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, v národných parkoch vyhlasovať len lesy osobitného určenia a ochranné lesy, existujúce hospodárske lesy podľa možnosti prekategORIZOVAŤ na lesy osobitného určenia,
- 2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia,
- 2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia,
- 2.3. Priemysel, ťažba a stavebníctvo
- 2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,
- 2.3.3. utvárať územnotechnické predpoklady na:
- f. rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených povrchovou aj podpovrchovou ťažbou,
 - g. rekultivačné a ekostabilizačné opatrenia v územiach ovplyvnených exhalátmi priemyselnej výroby (staré ekologické záťaž),
- 2.3.4. ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom

- na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území),
- 2.3.5. rešpektovať chránené ložiskové územia, ložiská nevyhradených nerastov a určené dobývacie priestory..., s možnosťou ich revízie ak boli spresnené ich bilančné zásoby.
- 2.4. Regionálny rozvoj
- 2.4.1.1. vytvárať územno-technické podmienky na budovanie priemyselných parkov, vedecko-technologických parkov a priemyselných zón,
- 2.4.1.2. priemyselné a technologické parky a priemyselné, výrobné a technologické zóny s predpokladanou výmerou nad 25 ha realizovať len v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou regiónu,
- 2.4.2. na budovanie priemyselných parkov prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov,
- 2.4.3. revitalizovať územia existujúcich priemyselných areálov,
- 2.4.4. vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,
- 2.4.6. rezervovať územie pre priemyselné parky, pre ktoré bolo spracované environmentálne hodnotenie.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky,
- 3.1.3. rešpektovať navrhnuté územné členenie na regióny a subregióny cestovného ruchu,
- 3.1.6. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:
- turistické centrá – Banská Bystrica,...
 - horské turistické aglomerácie a strediská:
 - ...Špania Dolina/Šachtička – Selce/Čachovo,
 - Staré Hory – Turecká – Krížna,
 - Banská Bystrica/Králiky – Kremnica/Skalka – Krahule,...
 - vedomostno-poznávacie štruktúry:
 - GEOPARKY – ...Banskobystrický,...
 - areál dreveného artikulárneho kostola a drevenej zvonice v Hronseku
 - mototuristické trasy:
 - tranzitná Sever – Juh (Krakov – Banská Bystrica – Budapešť),
 - Slovenská banská cesta (Malé Karpaty – Štiavnicko-bystrická oblasť – Rudohorie),
 - pešie magistrály:
 - Turistická magistrála M.R.Štefánika – Cesta hrdinov SNP,
 - cyklomagistrály:
 - Rodinná cestička Banská Bystrica – Sliach – Zvolen
 - vodná turistická trasa: rieky Hron...
- 3.1.7. V horskom turizme plne využiť potenciál pre rozvoj zimných lyžiarskych športov v jestvujúcich turistických strediskách, podmienený dosiahnutím konsenzu s orgánmi ochrany prírody a krajiny, umožňujúceho ich funkčné rozšírenie a prípadnú integráciu do aglomerácií. Rozvoj zamerať na dobudovanie rekreačnej vybavenosti a dopravnej a technickej infraštruktúry pre zabezpečenie celoročného využívania ich kapacít.

- 3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:
 - 3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,
 - 3.2.2. regulovať zmeny funkčného využívania záhradkárskejších a chatových osád,
 - 3.2.3. podporovať vytváranie pohybových, relaxačných a vedomostno-poznávacích aktivít v záujmových územiach miest.
- 3.3. Utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou existujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.
- 3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu
 - 3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,
 - 3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,
 - 3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,
- 3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti existujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít
 - 3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,
 - 3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúladiť s požiadavkami štátnej ochrany prírody.
- 3.6. ...Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, športu a turizmu.
- 3.8. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do zastavaného územia sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.
- 3.9. Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu medzinárodného a národného významu:
 - 3.9.2. mesta Banská Bystrica ako centra turizmu medzinárodného významu.
- 3.10. Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu nadregionálneho a regionálneho významu:
 - 3.10.3. Horehronský región CR (14) – Slovenská Ľupča,...
- 3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.
- 3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.
- 3.18. Podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.
- 3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej

- infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.
- 3.20. V strediskách cestovného ruchu, nachádzajúcich sa v územiach chránených vodohospodárskych oblastí a v pásmach ochrany vodárenských zdrojov, považovať za prioritu legislatívne stanovenú ochranu vodohospodárskych oblastí a vodárenských zdrojov, ktorej sa musia ostatné funkcie v území prispôbiť (... Králiky,...).
- 3.21. Podporovať rozvoj krátkodobej a prímestskej rekreácie obyvateľov mestských sídiel.
4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu
- 4.1. Rešpektovať územné vymedzenie, podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov,
- 4.2. Podporovať zabezpečenie primeranej právnej ochrany všetkých existujúcich a navrhovaných chránených území a území zaradených do sústavy NATURA 2000.
- 4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.
- 4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
- 4.7.6. vylúčiť budovanie MVE a ďalších priečných prekážok na úsekoch tokov nachádzajúcich sa na územiach siete NATURA,
- 4.7.7. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární v chránených územiach (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny) a na územiach sústavy NATURA.
- 4.8. Zosúladať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, resp. budovaním funkčných ekoduktov.
- 4.9. Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- 4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).
- 4.11. Zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.
- 4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržovania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.

- 4.14. Podporovať ťažbu nerastov len v územiach kde sa pri realizácii ťažby nepredpokladajú jej negatívne dopady na životné prostredie, vznik environmentálnych záťaží, záujmy ochrany prírody a krajiny, terénny reliéf a súčasnú krajinnú štruktúru. Podporovať len takú ťažbu nerastov, ktorá nepoužíva technológiu kyanidového lúhovania.
- 4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva
- 5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- 5.2. Osobitnú pozornosť venovať najvýznamnejším kultúrnym pamiatkam v Banskobystrickom kraji zapísaným na Zoznam svetového kultúrneho dedičstva Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru (UNESCO):
- 5.2.2. Areál dreveného artikulórného kostola a drevenej zvonice v Hronseku.
- 5.4. Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- 5.4.1. rešpektovať v plnom rozsahu existenciu pamiatkových území – pamiatkových rezervácií vedených v registri na Pamiatkovom úrade Bratislava SR: Banská Bystrica,... Špania Dolina,...
- 5.4.3. rešpektovať vyhlásené ochranné pásma pamiatkových území:
- Pamiatková rezervácia Banská Bystrica...
- 5.4.4. rešpektovať vyhlásené ochranné pásma nehnuteľných kultúrnych pamiatok:
- Banská Bystrica – Radvaň: Kaštieľ s areálom, ev. kostol, pomník,
 - Horná Mičiná - Kostol s areálom,
 - Hronsek - Areál dreveného kostola a zvonice,...
- 5.5. Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.6. Podporovať dodržiavanie zásad ochrany pamiatkových území na území historických jadier miest a obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom.
- 5.7. Podporovať ochranu vedeckých a technických hodnôt: banské a hutnícke diela – šachty, štólne, tajchy, huty, hámre, valkovne a pod., vybraté typické remeselnícke a priemyselné objekty, zariadenia železničnej dopravy – pôvodné stanice, charakteristické a unikátne úseky tratí, ako sú... železničná trať Banská Bystrica – Diviaky.
- 5.8. Podporovať ochranu
- hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia.
- 5.9. Podporovať ochranu historických krajinných prvkov a komplexov (mestské parky, parky v areáloch kaštieľov a kúrií... a pod.),

- 5.10. Podporovať obnovu a zachovanie urbanisticky a architektonicky hodnotných areálov kalvárií, ako výrazného krajinno-urbanistického prvku územia v súčasnej krajinnej štruktúre.
- 5.11. ...Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie cieľovej kvality krajiny a historických panorám v krajine v súlade s Európskym dohovorom o krajine.
- 5.13. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského... osídlenia... v súlade so súčasnou krajinou štruktúrou... a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
- 5.14. Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.
- 5.16. V súlade s platnou legislatívou požadovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja rešpektovanie zásad ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie údržbu a regeneráciu:
- historického pôdorysu a parcelácie,
 - objektivej skladby,
 - výškového a priestorového usporiadania objektov,
 - charakteristických pohľadov, siluety a panorámy,
 - archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.
- 5.17. Nové trasy nadradenej dopravnej infraštruktúry (cesty R, cesty I. triedy) a nadradenej technickej infraštruktúry (celoštátneho a regionálneho významu) navrhovať a realizovať, pokiaľ je to priestorovo možné, mimo pamiatkového územia pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.
- 5.18. ...Nové trasy ciest II. a III. triedy, pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- 6.1. V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry
- 6.1.1.4. rezervovať územie pre rýchlostnú cestu R1 v trase Banská Bystrica – Ružomberok (x D1),
- 6.1.1.5. rezervovať územie pre zmenu trasy cesty I/66, v úseku Banská Bystrica/Šalková – Slovenská Ľupča, mimo existujúceho aj navrhovaného zastavaného územia obce Slovenská Ľupča a s minimalizovaním negatívnych vplyvov dopravy na obyvateľov mesta Banská Bystrica (časť Šalková),
- 6.1.4.1. rekonštruovať cestu I/59 v úseku Banská Bystrica – Donovaly – hranica Žilinského kraja...,
- 6.1.6. rekonštruovať a vybudovať cestu I/69 v úseku Kováčová – Sliach – Banská Bystrica, ako súbežnú cestu s R1 s obchvatom mesta Sliach,
- 6.1.8. rekonštruovať a vybudovať cestu I/66 v úseku križovatka Slovenská Ľupča - Brezno...,
- 6.1.17. rekonštruovať cestu I/14 v úseku Banská Bystrica – Harmanec – hranica Žilinského kraja výhľadovo s tunelovým úsekom „Malý Šturec“,
- 6.1.20.6. rekonštruovať a vybudovať cestu II/578 v úseku Banská Bystrica – Tajov – Kordíky s obchvatom mesta Banská Bystrica (časť Podlavice) a smerovou úpravou v centrálnej časti obce Tajov (ochrana Pamätného domu Jozefa Gregora Tajovského a Jozefa Murgaša),

- 6.1.20.10. rekonštruovať a vybudovať cestu II/591 v úsekoch Banská Bystrica (I/66) – Zvolenská Slatina..., s obchvatom mesta Banská Bystrica a rezervovať územie pre výhľadové obchvaty obcí,
- 6.1.23. preferovať vedenie cestných trás zaťažených intenzívnou dopravou mimo zastavaného územia obcí, územia evidovaných vodných zdrojov a ich ochranných pásiem, pripravovaných vodných diel a chránených území, vytvárať podmienky pre postupnú realizáciu tunelových úsekov navrhovaných dopravných trás v horských úsekoch,
- 6.1.30. zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia VÚC dôsledným uplatňovaním územných a stavebno-technických parametrov (najmä normovej návrhovej kategórie); na plánovaných cestných ťahoch medzinárodných ciest... E 77... – zásadne nepoužívať výnimočné kategórie a neznižovať návrhové rýchlosti,
- 6.1.34. pri riešení trasovania a realizácii súbežných trás rýchlostných ciest (R1...), využívať predovšetkým formu rekonštrukcií a smerových úprav existujúcich trás ciest I., II. a III. triedy,
- 6.1.37. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest a ciest I. triedy v zmysle platnej legislatívy,
- 6.1.38. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás,
- 6.2. V oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry
- 6.2.3. na úseku železničnej trate Zvolen – Banská Bystrica rezervovať priestor pre výhľadové zdvojkolaženie po prekročení priepustnosti trate,
- 6.2.4. modernizovať hlavnú železničnú trať pre medzinárodnú turistickú dopravu ...Vrútky – Banská Bystrica – Zvolen... zlepšovaním územných a stavebnotechnických parametrov trate a s výhľadovou elektrifikáciou trate,
- 6.2.5. zlepšovať nevyhovujúcu dopravnú dostupnosť územia Pohronia a spojenia kraja s východným Slovenskom zlepšovaním územných a stavebno-technických parametrov trate nadregionálnej úrovne Banská Bystrica – Červená Skala – Margecany s výhľadovou elektrifikáciou trate...,
- 6.2.9. realizovať koľajové úpravy železničnej trate Banská Bystrica – odbočka Dolná Štubňa vyvolané umiestnením stavby cesty I/66 Banská Bystrica – severný obchvat,
- 6.2.10. pri stavebnej činnosti v ochrannom pásme dráhy dodržiavať ustanovenia vyplývajúce s platnej legislatívy,
- 6.2.11. pri rozvoji územia rešpektovať všetky súčasné zariadenia v správe Železníc Slovenskej republiky (ŽSR),
- 6.2.12. navrhované križovania dráhy s cestnými komunikáciami nadradenej cestnej siete (rýchlostné cesty, cesty I. triedy) riešiť mimoúrovňovo.
- 6.3. V oblasti rozvoja leteckej infraštruktúry
- 6.3.1. rezervovať priestory pre rozvojové územia medzinárodného Letiska Sliač...,
- 6.3.2. rešpektovať areály, zariadenia a ochranné pásma letísk, heliportov, letísk pre letecké práce a ich ochranných leteckých pozemných a zabezpečovacích zariadení...,
- 6.3.4. v strediskách rekreácie a cestovného ruchu riešiť sieť heliportov pre pohotovostné lety leteckej záchranej služby, ostatných rýchlych zásahov a taxislužby,
- 6.5. Utvárať podmienky na ochranu územia v okolí dopravných trás s veľkou intenzitou dopravného zaťaženia pred negatívnymi dôsledkami dopravy...,
- 6.6. Prednostne pripravovať a realizovať nevyhnutné úpravy dopravných trás v najzaťaženejších a najnebezpečnejších úsekoch a v priestoroch s najvyšším zaťažením životného prostredia negatívnymi dôsledkami dopravy.

- 6.7. Pri investičných zámeroch v okolí rýchlostných ciest rešpektovať v zmysle platnej legislatívy ich stanovené ochranné pásma.
- 6.8. ...Návrh nových zariadení dopravnej infraštruktúry, pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. Vodné hospodárstvo

- 7.1.1. rezervovať priestor pre výhľadový hlavný prívod pitnej vody a súvisiace stavby pre jednotlivé oblastné a skupinové vodovody Stredoslovenskej... vodárenskej sústavy,
 - 7.1.6. rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov,
 - 7.1.8. vytvárať územnotechnické predpoklady na úpravu a revitalizáciu vodných tokov v čiastkových povodiach Hrona,....,
 - 7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,
 - 7.1.12. v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu,
 - 7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,
 - 7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, pásma ochrany prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,
 - 7.1.15. rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron,...),
 - 7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi pitnej vody,
 - 7.1.18. odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd v rekreačných oblastiach, kde to terénny reliéf neumožňuje inak, zabezpečiť budovaním tlakových kanalizačných systémov.
- ### 7.2. Zásobovanie elektrickou energiou
- 7.2.3. rezervovať priestor pre výhľadové 2 x 400 kV prenosové vedenia ZVN v trase Rz Horná Ždaňa – Rz Medzibrod – Rz Prečerpávacía vodná elektráreň Ipeľ (PVE Ipeľ) – Rz Rimavská Sobota,
 - 7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy,
- ### 7.3. Zásobovanie plynom a teplom
- 7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,
 - 7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

- 7.3.3. v priestorovom usporiadaní územia rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,
- 7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,...
- 7.3.7. presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom.
- 7.4. Pošta a telekomunikácie
 - 7.4.1. dokončiť výstavbu základnej siete informačného systému Slovenskej pošty Bratislava - Nitra - Košice a pripojenie okresných a poverených pôšt na túto sieť,
 - 7.4.2. rezervovať priestor pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov,
 - 7.4.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.
- 7.5. Návrh nových zariadení technickej infraštruktúry pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, v súlade so zásadami ich ochrany v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu.
- 7.6. Odpadové hospodárstvo
 - 7.6.1. ...vytvárať vhodné územno-technické predpoklady pre rozvoj a budovanie potrebnej kapacity zariadení na znehodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,
 - 7.6.2. v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,
 - 7.6.3. navrhnuť lokality pre výstavbu regionálnych zariadení na termické zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nebezpečných odpadov a nie nebezpečných odpadov v rámci priemyselných zón alebo priemyselných parkov.

8. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 8.1. Školstvo
 - 8.1.1. vytvárať územno-technické predpoklady na dostupnosť stredných škôl a ich zariadení, vysokých škôl so zreteľom na sociálne, hospodárske a geografické špecifiká kraja,
 - 8.1.2. podporovať dobudovanie komplexov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ... Akadémie výtvarného umenia v Banskej Bystrici a Akadémie múzických umení v Banskej Bystrici,
 - 8.1.3. pri lokalizácii zariadení stredného školstva zohľadniť charakter demografickej, sociálnej a ekonomickej štruktúry územia a vytvárať optimálnu štruktúru stredných škôl a študijných a učebných odborov korešpondujúcu s trhom práce s prihliadnutím aj na občanov zo sociálne slabých alebo znevýhodnených skupín,
 - 8.1.4. vytvárať územno-technické predpoklady na vznik a posilnenie detašovaných pracovísk univerzít a vysokých škôl v ťažiskách osídlenia nadregionálneho a regionálneho významu,
- 8.2. Zdravotníctvo
 - 8.2.1. vytvárať územno-technické predpoklady na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami základnej zdravotnej starostlivosti...,
- 8.3. Sociálna pomoc
 - 8.3.1. rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

- 8.3.2. vytvárať územno-technické predpoklady na zriaďovanie resocializačných stredísk na poskytovanie starostlivosti občanom po skončení liečby v zdravotníckom zariadení na liečbu drogových závislostí v okresoch so zvýšeným výskytom drogových závislostí,
- 8.4. Kultúra
- 8.4.1. vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami kultúrnych služieb...,
- 8.4.2. rozširovať sieť a štruktúru kultúrnych zariadení..., ako neoddeliteľnej súčasti infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu,
- 9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia**
- 9.1. ...implementovať všetky environmentálne programy a ich následne ich premietnuť do dokumentácií na nižších úrovniach.
- 9.2. Plniť opatrenia vyplývajúce zo schválených programov na zlepšenie kvality ovzdušia a akčných plánov na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia Banskobystrického kraja a opatrenia vyplývajúce z Programu hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2007-2013.
- 9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako
- 9.3.1. ochranu v chránených vodohospodárskych oblastiach... Nízke Tatry – západná časť... podľa § 31 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a NV SSR č.13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd,
- 9.3.2. ochranu vodárenských tokov a ich povodí podľa vyhlášky MP SR č. 525/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú vodárenské toky, ich povodia a vodohospodársky významné toky,
- 9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov podľa § 32 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách,
- 9.3.4. ochranu prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd podľa § 65 zákona č. 277/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov,
- 9.3.5. ochranu vôd v citlivých oblastiach,
- 9.3.6. ochranu vôd v zraniteľných oblastiach,
- 9.7. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.
- 9.10. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.
- 9.11. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.
11. V oblasti záujmov obrany štátu
- 11.2. Rešpektovať existujúce objekty a zariadenia vojenskej správy...
- 11.3. Rešpektovať schvaľovacie kompetencie Úradu vojenského letectva MO SR na ohraničených úsekoch území:
- 11.3.1. ochranné pásmo Letiska Sliač (por. č.2 leteckej mapy),
12. V oblasti civilnej ochrany
- 12.1. V záujme plnenia úloh a opatrení civilnej ochrany obyvateľstva v oblastiach sídelného rozvoja a priemyselných parkov rešpektovať povinnosť výstavby

ochranných stavieb pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súlade s platnou legislatívou.

Všetky vyššie uvedené regulatívy boli v zodpovedajúcej miere zohľadnené v ÚPN mesta Banská Bystrica.

II. Verejnoprospešné stavby

Ako verejnoprospešné stavby⁴ spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov boli vo VZN Banskobystrického samosprávneho kraja č. 14/2010 zo dňa 18. 6. 2010, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2009, uvedené tieto stavby týkajúce sa mesta Banská Bystrica alebo jeho záujmového územia:

1. Cestná infraštruktúra

- 1.1.2. rýchlостná cesta v úseku Banská Bystrica / Kostiviarska – Šalková – križovatka Slovenská Ľupča, severný obchvat mesta Banská Bystrica,
- 1.4. Cesta I/59 v úseku Banská Bystrica – Donovaly – hranica Žilinského kraja, rekonštrukcia (kategória C 11,5/70,60), vylúčenie kamiónovej dopravy z dôvodu ochrany vodných zdrojov,
- 1.6. Cesta I/69 v úseku Kováčová – Sliach – Banská Bystrica, rekonštrukcia cesty s obchvatom mesta Sliach (kategória C 11,5/80,70),
- 1.8. Rekonštrukcia cesty I/66 v úseku Slovenská Ľupča – Brezno...,
- 1.17. cesta I/14 v úseku Banská Bystrica, Uľanka – Harmanec – hranica Žilinského kraja „Malý Šturec“, rekonštrukcia, výhľadovo s tunelovým úsekom „Malý Šturec“,
- 1.21.7. cesta II/578 v úseku Banská Bystrica – Tajov – Kordíky s obchvatom mesta Banská Bystrica (časť Podlavice), rekonštrukcia a vybudovanie nových úsekov, so smerovou úpravou v centrálnej časti obce Tajov,
- 1.21.11. cesta II/591 v úsekoch Banská Bystrica (I/66) – Zvolenská Slatina..., rekonštrukcia cesty a vybudovanie nových úsekov s obchvatom mesta Banská Bystrica, vo výhlade s obchvatmi obcí,
- 1.28. Cyklistická trasa „Rodinná cestička“ medzi mestami Banská Bystrica a Zvolen,

2. Železničná infraštruktúra

- 2.2. Elektrifikácia trate Zvolen – Banská Bystrica s rezervovaním priestoru pre zdvojnásobenie trate po prekročení priepustnosti trate.
- 2.3. Hlavná železničná trať pre medzinárodnú turistickú dopravu (Poľsko – Vrútky – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy – Maďarsko), modernizácia a rekonštrukcia v celej dĺžke na území Banskobystrického kraja.
- 2.4. Železničná trať Banská Bystrica – Červená Skala – Margecany, modernizácia a rekonštrukcia...,
- 2.7. Železničná trať Banská Bystrica – odbočka Dolná Štubňa (súvis s výstavbou severného obchvatu mesta).

4. Letecká infraštruktúra

- 4.1. Modernizácia Letiska Slovenského národného povstania Sliach na parametre medzinárodného letiska, výstavba nových prevádzkových a obslužných objektov pre civilnú dopravu vo väzbe na cestu č. I/66,

5. Zásobovanie pitnou vodou

- 5.27. Banská Bystrica úprava a rekonštrukcia vodovodu.

⁴ Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č.50/76 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona č.136/1995 Z.z., zákona č. 199/1995 Z.z., nálezú ústavného súdu SR č.286/1996 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z. (úplné znenie vyhlásené pod č. 109/1998 Z.z.), zákona č. 175/1999 Z.z. a zákona č. 237/2000 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám možno obmedziť rozhodnutím stavebného úradu.

6. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

- 6.5. Banská Bystrica verejná kanalizácia - rekonštrukcia odľahčovacích objektov.
- 6.28. Slovenská Ľupča kanalizácia a ČOV.

7. Odtokové pomery

- 7.5. Banská Bystrica ochrana intravilánu pred povodňami.
- 7.6. Vlkanová – Radvaň, protipovodňové opatrenia na Hrone, rkm 167,465 – 173,800.
- 7.7. Banská Bystrica – Šalková, rekonštrukcia OH Hrona.
- 7.9. Banská Bystrica – Iľaš, protipovodňové opatrenia na Hrone.
- 7.22. Sliač – Vlkanová, ochranné opatrenia na Hrone.
- 7.37 Veľká Lúka, ochranné opatrenia na toku Lukavica,
- 7.40 Sielnica, úprava Sielnického potoka, rkm 4,180 – 5,000.
- 7.42. Banská Bystrica – Šalková, rekonštrukcia OH Hrona.
- 7.51. Banská Bystrica, prevádzková budova SPhH.
- 7.53. Banská Bystrica – Uľanka, úprava potoka Bystrica, pomiestne úpravy.
- 7.72. Banská Bystrica, rekonštrukcia prevádzkového objektu SPhH.
- 7.78. Banská Bystrica – Kostiviarska, úprava potoka Bystrica, rkm 1,250 – 1,290.
- 7.84. Ostatné stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny a sprietočnením tokov pre zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity.

8. Zásobovanie elektrickou energiou

- 8.8. Rezervovanie priestoru pre výhľadové dvojité 2 x 400 kV prenosové vedenia ZVN v trase Rz Horná Ždaňa - Rz Medzibrod - Rz PVE Ipeľ – Rz Rimavská Sobota.

9. Zásobovanie plynom

- 9.13. Plynifikácia obcí na území Banskobystrického samosprávneho kraja na základe rozhodnutia miestnej samosprávy,...

10. Telekomunikácie

- 10.1. Sieť digitálnych ústrední na všetkých úrovniach.
- 10.2. Rezervovanie priestorov pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov (DOK).

11. Odpadové hospodárstvo

- 11.1. Rozšírenie regionálnej skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný, v k.ú. Šalková, okres Banská Bystrica.
- 11.11. Sanácia územia po Sovietskej armáde v lokalite Vlkanová, Sliač.
- 11.12. Dobudovanie spaľovne odpadu zo zdravotníckych zariadení, resp. vybudovanie spaľovne odpadu zo zdravotníckych zariadení v lokalite územne zabezpečenej mestom Banská Bystrica.

Všetky vyššie uvedené verejnoprospešné stavby boli v zodpovedajúcej miere zohľadnené v ÚPN mesta Banská Bystrica.

B.2.2. Vplyv nadradenej ÚPD na návrh ÚPN mesta Banská Bystrica

Z pohľadu riešenia širších vzťahov na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 a ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov možno konštatovať, že oba tieto dokumenty podčiarkujú význam mesta ako centra najvyššieho významu v Slovenskej republike (spolu s mestami Prešov, Žilina a Nitra). Tak isto je v oboch dokumentoch akcentovaný význam mesta ako jadra ťažiska osídlenia (aglomerácie) celoštátneho až medzinárodného významu. Z toho pre riešenie ÚPN mesta vyplýva nutnosť zohľadniť tieto aspekty pri dimenzovaní vybavenosti mesta.

Z významu mesta Banská Bystrica vyplýva aj dôležitosť jeho komunikačného napojenia na nadradenú sieť jednotlivých druhov dopravy celoštátneho a medzinárodného významu.

Návrh ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2009 vo svojej smernej časti počíta s rezervou územia pre výhľadovú rýchlostnú cestu R1 v trase Banská Bystrica –

Slovenská Ľupča – Korytnica – Ružomberok (x D1), s tunelom pod Hiadel'ským sedlom, v úseku križovatka Slovenská Ľupča – Korytnica, a zároveň s rezervou územia pre zmenu trasy cesty I/66, s funkciou súbežnej trasy s rýchlostnou cestou R1 v úseku Banská Bystrica/Šalková – Slovenská Ľupča.

Sieť rýchlostných ciest je v súčasnosti podľa Uznesenia vlády SR č. 882/2008 definovaná v širšom priestore Banskej Bystrice nasledovnými ťahmi:

- R1: Trnava – Nitra – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Banská Bystrica – Ružomberok,
- R2: križovatka s D1 Trenčín – Prievidza – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice,
- R3: štátna hranica MR/SR Šahy – Zvolen – Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Kraľovany – Dolný Kubín – Trstená – štátna hranica SR/PR.

Na základe uvedeného počíta preto územný plán mesta Banská Bystrica len s výhľadovým zohľadnením oboch smerov možného prepojenia na Horné Považie – podľa doterajšieho KURS 2001 (kapacitná komunikácia s ťažiskovým významom v oblasti tranzitnej nákladnej dopravy) aj podľa ÚPN VÚC Banskobystrický kraj (kapacitná komunikácia s ťažiskovým významom v oblasti dopravy osobnej, najmä rekreačnej).

ÚPN mesta uvažuje vo výhľade po r. 2025 s vedením výhľadového obchvatového systému mimo súčasné i navrhované zastavané územie Banskej Bystrice smerom západným s napojením na cestu R3 nad Kremnicou a východným s napojením na trasu R1 na hranici mesta Banská Bystrica a obce Slovenská Ľupča.

Podrobnejšie zdôvodnenie a popis trasy sú uvedené v kapitolách B.4.3. Regionálne danosti a súvislosti a v kapitole B.13.1.2.1.1. Návrh dopravného riešenia – Širšie vzťahy – Cestná doprava.